

Rakennustietosäätiö RTS
Laura Sariola
glt@rakennustieto.fi

5.4.2018

Suomen Arkkitehtiliiton lausunto RTS 18:2 ehdotuksesta RTS-ympäristöluokituksen kriteereistä toimisto- ja asuinrakennuksille

VIITE: Lausuntopyyntö 19.2.2018, RTS 18:2

Rakennustietosäätiö on pyytänyt Suomen Arkkitehtiliitolta lausuntoa ehdotuksesta RTS-ympäristöluokituksen kriteereiksi toimisto- ja asuinrakennuksille. Suomen Arkkitehtiliitto on perehtynyt aineistoon ja toteaa, että kotimainen kriteeristö on sinänsä tarpeen ja hyvä että sitä uudistetaan. Haluamme kuitenkin huomauttaa muutamista seikoista.

Kriteeristö toimii hankkeeseen ryhtyvän tietoisuuden nostamisessa, kun hän joutuu miettimään suunnittelutehtävää hankkeistaessaan, kuinka painottaa asioita kriteeristön pohjalta. Kriteeristö siis valveuttaa tilaajia, jotta suunnittelussa hyvät ratkaisut saavat painoarvoa. On hyvä että materiaalit ja hiilijalanjälki on huomioitu kriteeristössä, kierrätysmateriaalien käyttöön kannustetaan ja että materiaalien ja varsinkin maamassojen kierrätys on otettu mukaan kriteeristöön. Maamassojen siirtelystä saattaa koitua hyvinkin suuret päästöt. Myöhemmin mukaan on tulossa vielä rakentamisen laatu ja sisäilma-asiat. Sisäilman ja ilmanvaihdon yhteydessä olisi hyvä nostaa esiin, onko hyvä pitää rakennuksissa ympärivuoden sama lämpötila vai voisiko kesällä olla sisätiloissakin vähän lämpimämpää ja talvella viileämpää..

Kriteeristössä on kuitenkin muutamia perustavaa laatua olevia ongelmia, mikäli halutaan että suunnittelijat ottaisivat sen laajalti käyttöön. Ensinnäkin täytettävien lomakkeiden/tietojen täyttäminen tulisi olla mahdollisimman helppoa. Esitetyssä muodossaan kriteeristö koetaan monimutkaiseksi ja hankalaksi käyttää. Olisi myös tärkeää, että laskenta perustuisi kaikille avoimeen ja ilmaiseen helppokäyttöiseen dataan. Varsinkin päärakenteiden materiaalien elinkaaren sekä rakennuksen käytöstä koituvien kasvihuonekaasupäästöjen laskentaa tulisi kehittää yksinkertaisempaan ja avoimempaan suuntaan.

Arkkitehtien tulisi suunnitella ekologisesti kestävää ympäristöä ja kriteeristön tulisi auttaa tässä tavoitteessa. Tällä hetkellä kriteeristön suurin anti on se, että se nostaa hankkeeseen ryhtyvän ekologista tietoisuutta suunnittelutehtävän alussa, kun mietitään kriteeristön painotuksia. Kestävien ratkaisujen pitäisi kuitenkin saada painoarvoa jo suunnitteluvaiheessa. Suunnittelijan kannalta olisi suurempi tarve ja käyttöarvo suunnittelua selkeämmin suuntaavalle työkalulle kuin suunnittelun lopputulosta arvioivalle työkalulle, joka RTS-ympäristöluokituksen työkalu nyt on. Se on prosessin auditoinnin väline. Suunnittelija tarvitsee työnsä tueksi helppokäyttöisen työkalun, joka arvioi työn tulosta ja eri vaihtoehtojen vaikutuksia jo suunnittelun aikana. Tätä voisi verrata rakennuksen esteettömyyttä arvioivaan työkaluun, joka on eräänlainen tsekkauslista huomioon otettavista asioista. Näitä tarkistuslistoja voitaisiin tehdä eri vaiheisiin, jolloin ne auttaisivat eri vaiheissa eri tavoitteisiin pyrkimistä. Tällä hetkellä kriteeristö ei esimerkiksi ota ollenkaan huomioon rakennuksen sijoitusta rakennuspaikalle, jolla on kuitenkin vaikutusta esimerkiksi energiankulutukseen ja viihtyisyyteen. "P1.1. Suunnitteluvaiheen arviointi" on mainittu kyllä otsikkona, mutta koska siihen ei ole tulossa muutoksia, sitä ei ole lainkaan käsitelty asiakirjassa. Luvun sisältö olisi kuitenkin vaatinut kehittämistä. Alkuperäisessä kriteeristössä sen sisältö jää vain suunnittelun auditoinnin varaan. Tämä ei ole riittävää.

Tuntuu että kriteeristöön on listattu kaikki nykyisin jo lain vaatimat tekijät, jotka on pakko toteuttaa. Mitä lisäarvoa kriteeristö tähän tuo? Olisiko mahdollista esimerkiksi laskea energiankulutuksen hiilijalanjälki kunkin energiamuodon todellisten päästökertoimien eikä poliittisten e-lukujen avulla?

Helsingissä 5.4.2018

Suomen Arkkitehtiliitto SAFA ry

Rakennussuunnittelutoimikunnan puolesta,

Heini Korpelainen,

erityisasiantuntija

rakennussuunnittelutoimikunnan sihteeri